

<https://arvamus.postimees.ee/7697081/valimised-2023-rahvastikukusimused-vajavad-jatkuvat-tahelepanu> 23.01.2023

Rahvastikuküsimused vajavad jätkuvat tähelepanu

Mullune sündide arvu järsk vähenemine on eeldatavalt lühiajaline, kuid suurte põlvkondade pereloomeeast väljumine tähendab sündide arvu aeglase vähenemise jätkumist, kirjutab Tallinna Ülikooli rahvastikuteaduse professor Allan Puur.

Sisseränne Eestisse on väljarännet ületanud nüüdseks juba seitsmel järjestikusel aastal, sõda Ukrainas on rändele hoogu juurde andnud. Kui protsessides toimub suurem muutus, siis peaks see kajastuma poliitikas. Olukorras, kus Eestisse tulla soovijaid on varasemast enam, tuleb vastata mitmele küsimusele.

Esiteks, keda me oma uute kaasmaalastena näha soovime. Kas need on pigem lihtsama töö tegijad ametites, kuhu väikese palga või töö laadi tõttu on raske inimesi leida? Või on need tippspetsialistid majanduse kasvusektorite jaoks, keda Eestist pole piisaval arvul leida? Tegemist pole üksteist välistavate alternatiividega, kuid sisserändajate profiilist sõltub rände mõju, nagu ka ülesanded, millega tuleb tegeleda.

Teine rändega seoses tähelepanu vajav küsimustering puudutab lõimumist. Keeleruumi hoidmiseks on tähtis, et juurdetulijad omandaksid eesti keele. Avatud ja väikese ühiskonnana ei saa kõrvale põigelda ka küsimusest, kui suure rändelise rahvastiku osakaaluga on Eesti suutlik kohanema. Kuna enamik Eestisse saabujaid on pärit kolmandatest riikidest, ei maksa seda küsimust vaigistada argumendiga, et ränne ei sõltu eriti poliitikavalikutest.

Rahvastikutaasteks ei piisa ainult lastetoetuste suurendamisest. Vaja on läbi mõeldud rahvastikupoliitikat.

Mullune sündide arvu järsk vähenemine on eeldatavalt lühiajaline, kuid suurte põlvkondade pereloomeeast väljumine tähendab sündide arvu aeglase vähenemise jätkumist. Sündimuse toetamisse on Eesti tublisti panustanud: meie vanemapalk, lastehoiuvõimalused ja perehüvitised kuuluvad tippklassi. Ka sündimuse tase – seda iseloomustab reproduktiivea lõpuks saadud laste arv – on meil arenenud ühiskondade mõõtkavas kõrge. 1970. aastatel sündinud põlvkondades suurenes see 1,83-lt 1,90–1,91 lapseni naise kohta.

Valimisprogrammide suurimaks ühisosaks näib olevat lastetoetuse määra ühtlustamine, samuti nende indekseerimine sarnaselt lasterikka pere hüvitisega. Nende kahe muutuse teokstegemine kõrvaldaks puuduse, millele president perehüvitiste seadust välja kuulutades tähelepanu juhtis.

Kuna perepoliitika otsemeetmete pakett on Eestis juba niigi rikkalik, pole võimalused selle edasiseks tugevdamiseks väga suured. Seetõttu tasuks hakata mõtlema sellele, kuidas teistes valdkondades (nt regionaalpoliitika, eluasemepoliitika, tervisepoliitika, hariduspoliitika) probleemidega tegelemine võiks rahvastikutaastele kaudset positiivset mõju avaldada. Samuti on vaja hoolt kanda selle eest, et rahvastiku vallas ettevõetavad sammud oleksid ühiskonnale selgesti mõistetavad.